

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - המשקפיים של אבא

מאת: נעמה להב
איורים: נעמה להב
הוצאה: עם עובד
קבוצת גיל: גנים בוגרים

שמע

טיפ לקריאה משפחתית
יש עוד המון דרכים ליהנות מספר לאחר הקריאה אפשר לחזור אל הסיפור ו"לקרוא באיורים": אילו חפצים אתם מזהים? אילו צמחים?

שיחה

לכל טיול הסיפור שלו
תוכלו לשוחח עם ילדיכם ולהיזכר יחד בטיולים משפחתיים היכן טיילתם? האם מישהו מכס היה עצוב בטיול ועזרתם לו? האם גם לכם יש סיפור על חפץ שאבד בטיול? ואולי גם אתם סייעתם בשמירה על הסביבה?

משחק

מחפשים במים

בהשראת הסיפור תוכלו לשחק משחק חיפושים מהנה מלאו גיגית או דלי גדול מים, אפשר להוסיף למים סבון כדי שלא יהיו צלולים ושקופים. כעת הכניסו כל מיני חפצים קטנים: כפית, פקק, אבן, מטבע או כל חפץ אחר. בקשו מהילדים לעזור לכם למצוא במים את החפצים ש"אבדו" בתוכם.

חקר

איך זה לראות מטושטש?

מי שמרכיב משקפיים בוודאי מכיר את התחושה עכשיו תוכלו להכיר אותה לשאר בני המשפחה: הניחו נייר אפיייה או בד בהיר ודק על העיניים ונסו לראות מבעד לו: הסתכלו סביב וזה על זה מה שונה? מהי התחושה?

משחק

כולם בשביל אחד

צפו בסרטון ותוכלו לשחק במשחק משפחתי, ובו "כולם בשביל אחד".

השקאה

פינטרסט

[עוד יצירות, שירים ופעילויות בפינטרסט של ספריית פיג'מה.](#)

שְׁלוֹב הַסֵּפֶר

סיפור אחד - נושאים רבים

הסיפור המחורז והקצבי נוגע בנושאים שונים אשר יכולים לעורר הזדהות והשראה: השלמה עם אובדן דבר-מה ² ילדות וילדים רבים יכולים להזדהות עם רגשות התסכול והצער שחשים כאשר משהו אובד ואינו נמצא. תוכלו לשתף בחוויות אישיות וברגשות שעולים בעקבות קריאת הסיפור ולשאול: איבדס פעם משהו? איך הרגשתם? מה עזר לכם להתגבר?

העיקר הכוונה ² כמו בסיפור, רבים מאיתנו מכירים את המצב שבו אנחנו רוצים לעזור למישהו ונרתמים לכך, אך התוצאה שונה מזו שאנחנו מצפים לה. בהשראת הסיפור תוכלו להעצים את הכוח הטמון בכוונה טובה. ניתן לשלב את הספר במערך שמירה על הטבע והסביבה ² אומנם המשקפיים של אבא לא נמצאו, אך בזכות שיתוף פעולה של אנשים רבים הושגה מטרה אחרת ² המפל נוקה.

תוכלו לקיים בקביעות מפגשים ופעילויות בנושא ניקיון ושמירה על הסביבה באזורכם. בפעילויות אלה כדאי לשים דגש על התגייסות ילדי הגן למען המטרה המשותפת. תוכלו לשלב את הספר גם כשמנהלים שיח על חוויות משפחתיות ומשתפים בהן. אפשר לשתף את ההורים ולבקש שישלחו תמונות מטילים או מחוויות משותפות. מהתמונות ניתן להכין קולאז' (הַדְּבָק) על לוח גדול שייתלה בגן. הספר יכול להתאים לכל שיח ופעילות בנושא נתינה והושטת עזרה לחבר, להעצמת החוויה של ילדות וילדים שמרכיבים משקפיים ולהבנת החוויה. כמובן, אפשר לקרוא את הספר פשוט כדי ליהנות.

קריאה

כיצד נקרא בגן?

כדאי לקרוא את הסיפור בקבוצות קטנות כשלכל ילד עותק משלו. כך יתאפשר לכל אחד להתבונן באיורים, לעקוב אחר המתרחש בסיפור ולהעצים את חוויית הקריאה.

במהלך הקריאה אפשר לעשות עצירות לשם ניבוי וכך לשמור על העניין ועל הסקרנות ולנטר את ההבנה. כך, למשל, בקטע שבו מסופר שהמשקפיים עפים ואבא אומר שהוא רואה מטושטש, כדאי לעצור לאחר המשפט "כשראו כולם כמה אבא עצוב", ולשאל את הילדים: "מה יקרה עכשיו, לדעתכם?".

שיחה

שוחחו על הספר

לאחר הקריאה תוכלו לשאול כמה שאלות הבנה:

מה קרה למשקפיים של אבא?

מה, לדעתכם, גרם לשאר הרוחצים במפל להתגייס לעזרתו? מאין הגיעו החפצים למי המפל?

מה גרם למי המפל להיות נקיים וצלולים בסוף הסיפור?

מאין השיגו הילדים את החפצים שמהם הרכיבו את הפסל?

במפגשים חוזרים עם הספר אפשר לחזק את ההבנה של המסרים בסיפור:

עזרה וכוונה טובה:

כדי לתווך לילדי הגן את הרווח מכך שכולם התגייסו לעזור לאבא ומבלי שהתכוונו ניקו את מי המפל ותרמו

לטבע ולסביבה, תוכלו לשאול:

מה כל הרוחצים התכוונו לעשות?

מה קרה במקום זה?

קרה לכם שהייתה לכם כוונה לעזור, והתוצאה הייתה שונה מזו שציפיתם לה?

איך הרגשתם?

מהסיפור אלינו:

בקבוצות קטנות תוכלו לשאול:

איבדתם פעם משהו חשוב?
אתם מכירים מישהו שאיבד משהו חשוב?
מה הייתה ההרגשה כשזה קרה?
האם האבידה נמצאה?
מה אתם או אותו אדם עשיתם כדי למצוא אותה?
האם יש לכם הצעות למישהו שאיבד משהו חשוב?
עזרתם פעם לחבר או לבני משפחה לחפש משהו שאבד?
איך הוא הרגיש, לדעתכם?
מה חשוב לעשות אם מוצאים במקרה משהו שלא שייך לנו?

מדברים על איורים:
תוכלו לחזור אל האיורים בספר, לדפדף, להתבונן בהם יחד ולשאול:
איך נראו הפנים של הרוחצים בשעה שחיפשו את המשקפיים ומצאו חפצים אחרים: מחויכים? עצובים?
אילו חפצים הם מצאו?
ממה מורכב הפסל שבאיור?

שומרים על הטבע והסביבה:
איך הרגישו המתרחצים כשגילו שבררכת המפל מלאה בפסולת?
איך נרגיש אם נרחץ במפל, באגם או בים מלוכלכים?
איך נרגיש אם נלך ברחוב שיש בו פסולת על המדרכה?
יש לכם רעיונות איך לעזור לשמור על הסביבה של הגן שלנו או על הסביבה הטבעית שלנו? מדוע זה חשוב?

חוויה משפחתית:
בקבוצות קטנות ניתן לשתף בטיולים משפחתיים או בחוויות משפחתיות ולשאול:
איפה הייתם?
מה היה כיף במיוחד?
האם גם אצלכם קרה משהו לא מתוכנן במהלך הטיול? איך נהגתם באותו מקרה?

 העשרה

קום והתהלך בארץ
הסיפור מתרחש במפל ששמו מצוין בסוף הספר עין איוב. תוכלו לשתף את הילדים בכך שהסיפור מבוסס על מקרה שקרה באמת לסופרת כשהייתה ילדה, לצפות יחד בסרטון המתאר את המסלול המוביל למפל ולחפש את

האתר במפת ארץ ישראל. בהזדמנות זו תוכלו להכיר מקומות נוספים בסביבת המפל.

מפל מוגדר כ"מים הנופלים במאונך (או כמעט במאונך) ממקום גבוה". (ויקימילון)
אפשר לשאול את הילדים: מדוע, לדעתכם, קוראים לתופעת הטבע הזאת מפל? שאלה זו יכולה לקדם את ההבנה המורפולוגית ואת הקשר לשורש נ-פ-ל "נפילת" המים במפל.

חוקרים מושגים ומתנסים

מהי מפה? מה עושים משקפיים? מהו גל? מהי אדווה?

בעקבות הסיפור תוכלו לחקור ולהכיר באופן חווייתי מושגים חדשים ומעניינים:

אדווה וגל: ניתן לדמות מפל בעזרת גיגית עם מים שתשפכו לתוכה מגבוה עוד מים. תוכלו לבקש מהילדים לשים לב לעיגולים הקטנים הנוצרים כשהמים שאתם שופכים נוגעים במים שבגיגית. לעיגולים אלה קוראים אדוות. בשלב הבא אפשר לבקש מהילדים לנשוף לתוך גיגית המים. התנועות הנוצרות במים נקראות גלים. משקפיים: כדאי לשוחח עם הילדים על המענה שהמשקפיים נותנים לאנשים המתקשים בראייה לקרוב ולרחוק. תוכלו להראות תמונות של משקפיים, להתנסות בהרכבת משקפי צעצוע, להתבונן במטרה מסוימת דרך נייר אטום ודרך נייר שקוף וגם ליצור "משקפיים חדשים לאבא" על ידי צביעת בריסטול וקישוטו. להרחבה: הפרק "[עולם מעשה ידי אדם](#)" בתוכנית הלימודים במדע וטכנולוגיה לגיל הרך. מפה בסיפור מסופר שאמא מצאה את המפל לאחר התבוננות במפה. כדאי להכיר לילדים את המושג "מפה" ולחשוף אותם למפות מגוונות.

[להרחבת העיסוק במפה בגן](#) היכנסו למרחב הפדגוגי גני ילדים.

למצוא ולהמציא

כשהרוחצים במפל סייעו לאבא לחפש את המשקפיים, הם מצאו שלל חפצים: דלגית, משקפת צלילה, קופסת שימורים, פנס, כפפה, מגף, מפתחות, מנעול ועוד.

באיורי הספר ניתן למצוא פסל שככל הנראה הורכב מהחפצים שנמצאו.
יוצרים מחפצים: אפשר לארגן בגן ארגז ובו מגוון החפצים המופיעים בספר (ולא רק!) ומגוון מחפצים (כגון: אטבים, גומיות, חבלים, מהדקים, שרוכים וכו'). נזמין את הילדים ליצור מהחיבור ביניהם פסל ללא הדבקה. בהמשך אפשר להוסיף חפצים לפי תחומי העניין של הילדים ולפי הנושאים שעוסקים בהם בגן. אפשר להציע לילדים לתעד את יצירותיהם בצילום לפני הפירוק.

מתגייסים לעזרה

תוכלו להביא לגן כמה מהחפצים המוזכרים בסיפור ולשחק משחק במליאה: קבוצת ילדים תחביא את החפצים, וקבוצה אחרת תמצא אותם בתורה ברחבי הגן, תביא אותם למרכז המפגש ותיצור מכולם פסל או מיצג. אחר כך אפשר להחליף תפקידים בין הקבוצות.

ידע

שפה ואוריינות

הרחבת אוצר מילים

הסיפור כתוב בשורות קצרות, ועם זאת ניתן למצוא בו עושר לשוני ומילים ממשלב גבוה, שמות וצירופי לשון מיוחדים, כגון: "צרה צרורה", "כובע רחב שוליים", "עלתה הלבנה", ופעלים לא שגרתיים, כמו: "שלתה", "גרגרו", "תהה".

מדע וטכנולוגיה "עולם מעשה ידי אדם"

הסיפור חושף את הילדים לנחיצות של המשקפיים כאביזר שמאפשר לאנשים בעלי לקות ראייה לראות היטב.

ידע עולם

בסיפור מתוארת אם המשפחה כמי שמסתכלת במפה ומאתרת מפל קרוב, וכך הילדים נחשפים לשימוש במפה.

באמצעות הסיפור והאיורים הילדים לומדים מהו מפל ואף נחשפים למפל מסוים, עין איוב, שנקרא גם המפל הנסתר.

מיומנויות

מיומנויות תוך-אישיות

יכולת לניהול עצמי ויסות עצמי

אומנם אבא איבד את המשקפיים, אך הוא לא איבד את קור הרוח והמתין בסבלנות עד שיתברר אם משקפיו יימצאו.

הראייה שלו הייתה מטושטשת, אך הוא גילה סבלנות, והמשפחה נשארה במפל עד רדת החשיכה.

מודעות חברתית היכולת לפעול בנסיבות חברתיות מתוך הבנת האחר כל המבקרים במפל הבחינו בכך שאבא עצוב וחשו במצוקתו, וכולם לא עמדו מנגד, אלא ניסו לעזור לו.

ערכים

אהבת המולדת והמדינה

הסיפור חושף את הילדים לנופים המיוחדים של מדינת ישראל ולפינות חמד בה, כמו מפל עין איוב, שהמשפחה הגיעה אליו.

ערבות הדדית

רק אבא הרגיש בחסרון המשקפיים, ובכל זאת כל המתרחצים, גם אלה שלא הכירו את המשפחה, (לדוגמה, הילד שחבש את הכובע רחב השוליים ושמו לא מצוין בסיפור), החליטו לקום ולסייע לו באופן פעיל.

ערכים סביבתיים

הילדים לומדים על החשיבות של שמירה על הניקיון במרחב הטבעי ועל היכולת של כולם, קטנים כגדלים, לתרום לשמירה על הסביבה.

עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה www.pjisrael.org